

'Zonder steun van het legioen kun je het schudden'



Stedenbouwkundige Riek Bakker bij de Kuip: 'Je moet iemand hebben die onverschrokken is'.

FOTO MARCO DE SWART

„Dat het nu wél lukt, is van levensbelang.“

Stedenbouwkundige Riek Bakker (70), de Koningin van de Kop van Zuid, zegt het met nadruk. Méér verprutste plannen kan het stuk stad rond de Kuip zich niet veroorloven en ook dat nieuwe stadion voor Feyenoord moet er eindelijk komen. Vindt ze. „Laat dat in Rotterdam nou eens in die koppies gaan zitten.“

TEKST MARCEL POTTERS

Nee, wie denkt onderricht te krijgen in het praktisch indelen van een lapje Rotterdam, komt van een koude kermis thuis. Zo simpel zit het leven niet in elkaar. Ook niet voor Riek Bakker, onder wier leiding de linker Maasoever - lang afgedaan als de boerenzij - in dik 30 jaar een complete transformatie heeft ondergaan. Met imposante wolkenkrabbers op de Wilhelminapier, een fraai metrostation, de majestueuze Erasmusbrug, nieuwe woonwijken.

„Bij de Kop van Zuid,“ blikt ze terug, „moesten we een brug slaan. In dit geval letterlijk. Dat is de Erasmus geworden. Zo'n ingreep moeten we in de omgeving van de Kuip ook verzinnen. Zodat we tegen elkaar kunnen zeggen: zo is het weer een aantrekkelijk gebied om in te wonen, te werken en te leven. En om in te voetballen, ja.“

Plaats van handeling is de stoep naast de Stadionweg, waarover het verkeer bijna onophoudelijk voorbij dendert. Verderop, boven de Kuip, is de donkere lucht verdwenen en breekt een aangenaam herfstzonnetje door de wolken.

Bakker, jarenlang de bouwbaas van de gemeente Rotterdam, oereert over de kansen van het gebied, de valkuilen, en breekt een lans voor homogeniteit.

Strijdbaar: „Alle neuzen moeten dezelfde kant op, óók bij Feyenoord. En de politiek moet zeggen: we gaan nu een poging doen die wél slaagt. Serieus en goed. Het laatste wat je nu moet doen, is weerstand creëren.“

Het hoofdpijndossier in een notendop. Feyenoord worstelt al jaren met de vraag hoe tot een nieuwe of verbouwde Kuip te komen, en zag eerdere pogingen om de roemruchte club een toekomstbestendige thuisbasis te geven jammerlijk stranden. De gemeente Rotterdam haakt nu in en wil op korte termijn een gebiedsvisie presenteren voor het noordelijk deel van IJsselmonde, waarin de Kuip uiteindelijk een plekje moet krijgen.

Het leek er even op uit te draaien dat Feyenoord voor eeuwig op de oude Kuip zou zijn aangewezen...

Bakker werpt een blik op het monumentale complex: „Ik vind dat Feyenoord absoluut een goed stadion nodig heeft. En je kunt als belangrijke stad in Nederland, in de wereld, niet zonder. Dit ding, daar is goed voor gezorgd, maar er komt een keer een einde aan. De Kuip is mooi, gezellig, intiem, maar zijn tijd als voetbalstadion is geweest. Twee plannen voor iets anders zijn gesneuveld, het derde moet lukken.“

De stad wil nu doorpakken met een visie op het hele gebied. Wat is

vanuit stedenbouwkundig oogpunt gezien het probleem?

„Als ik om me heen kijk, dan zie ik veel open ruimte en een drukke verkeersader die er dwars doorheen loopt. Dat is een van de eigenschappen van Zuid. Forse doorgaande wegen, in dienst van het grotere geheel. En de mensen wonen eromheen, op schotsen en scholletjes. Dat is niet leuk voor hen. Zo zitten ze altijd van de wereld afgesneden.“

Je moet er dus een eenheid van zien te maken?

„Ja, in alle opzichten. Dat gold destijds ook voor de Kop van Zuid. Noord wilde niets met de boerenzij te maken hebben, dus daar was weinig van te verwachten. En op Zuid zelf had niemand hooggespannen verwachtingen van het project. Met die weerstand hadden we dus te maken.“

En nu geldt dat weer: bij Feyenoord botert het onderling niet altijd, de bewoners weten van niets, en ook de ondernemers klagen over het gebrek aan informatie. Binnen de politiek gaan de meningen alle kanten op. Wat is de remedie?

„Consensus. Iedereen moet het erover eens zijn dat het nu wél gaat lukken met dat stadion en het gebied eromheen. En dat moet al gebeuren vóórdat je met allerlei plannen komt. Dat is de brug die je hier slaat. En dat begint al met de mensen die er nu wonen. Laat hen serieus meedoen. Zorg dat je samen met hen die plannen maakt.“

Ondernemers langs de Stadionweg klagen steen en been. Ze weten al jaren niet waar ze aan toe zijn en durven daarom niet te investeren.

„Ook zoiets. Maak afspraken met die bedrijven. Die hebben een crisis doorgemaakt, zijn er door hard te werken uitgekomen. Dan kun je

aan het einde van de rit toch niet tegen hen zeggen: dank voor de moeite, maar we gooien je eruit want er moet een nieuw stadion worden gebouwd. Dat kán niet."

En hoe belangrijk is het Feyenoord-legioen in dit proces?

„Een cruciale factor. Het is heel simpel: als zij 'nee' zeggen tegen je plannen, dan kun je het als stad net zo goed laten zitten. Als die fans lawaai gaan maken, kun je het wel schudden. Zij moeten onder een goede leiding kunnen meepraten, er moet naar hen worden geluisterd. Zo voorkom je weerstand achteraf."

Wie neemt het voortouw in dit krachtenspel? Hoe hou je de zaak op de rails?

„Ik pleit voor een team met professionals, met onder anderen architecten, verkeersmensen, stedenbouwkundigen. Met daarboven één persoon die kan communiceren, partijen kan aansturen, kan binden en niet zomaar omver wordt geblazen. Die onverschrokken is. Dit wordt zijn of haar levenswerk. Ik pleit voor iemand die onorthodox denkt, een pionier is en in wie iedereen vertrouwen heeft. Dan kun je, om misverstanden uit te sluiten, het beste iemand van buiten nemen."

Wat je nu al hoort, is dat de politiek in Rotterdam vooraf allerlei eisen op tafel legt. Vooral D66 heeft een lange wensenlijst. Dat worden straks weer oneindige debatten in het stadhuis.

„Nogmaals, de mantra is: het moet nu gebeuren. Dat moet in Rotterdam in die koppies gaan zitten, anders heb je straks alleen maar verliezers. Ik zou serieus overwegen om een speciale raadscommissie in het leven te roepen, waarin al die dijkbouwers zitting hebben. Wie zo veel noten op zijn zang heeft, kan het dan meteen zeggen. En als dat is gebeurd, dan de schouders eronder en vooruit. Wat Rotterdam ab-so-luut niet moet doen is een plan maken en dan zeggen: 'roept

u maar'. Dat is in het verleden al een heilloze weg gebleken."

Wat de Erasmusbrug was voor oud-burgemeester Peper, kan de nieuwe Kuip worden voor Aboutaleb...

„Ja, dit moet een van de briljantjes van Aboutaleb worden. En hij snapt als geen ander hoe belangrijk het is om partijen te binden, wat je ook in dit dossier hard nodig hebt. En hij zal het zich zeker aantrekken dat dit gebied zo in de versukkeling is geraakt. Hij wil geen nieuwe zeperd halen."

Ten slotte: bent u zelf nog in de markt om een rol in dit proces te spelen?

„Nee joh, ik ben 70 jaar, ik schilder. Ik ben op een heel andere toer. Maar ik ben óók Rotterdammer. Dus als ze me om advies vragen dan zeg ik niet: hoepel maar op. Maar de kar trekken, nee, dat doe ik niet meer."